Sardne

vuostaš juovllabæivvai,

papast

E. F. B. Horn.

Samas jorggali

O. Lützow Holm

pappa.

Kristianiast.

Prenteduvvum Grøndahl ja barne lutte.

1891.

Rakis Ibmel ja ačče!

Mi muittep dam, mi dapatuvai duom ija, go Jesus riegadi. Oabmegæčček, guđek ikko legje gocetæme sin æloidæsek, ojdne engel, gutte baitti nuftgo dat čuvggis bæivve. Duot engel læi vuolgatuvvum dust sardnedam varas, atte dal læi mailme bæste riegadam. Mi gitep du, agalaš ačačæmek dam almostusa oudast. Addašik migjidi, atte mi rievtoi vuoiŋast ja duottavuođast arvedifčimek, maggar buristsivdnadus dat dapatus læ migjidi buokaidi! Amen.

Tekst: **Lukas Evang. 2. 1—14.**

Nuft čuojai juovllabæive Evangelium. Basse ačče, basotifčik min du duottavuođađ siste; du sadne læ duottavuotta.

Rakis Kristus ustebak!

Mi diettep galle buokak, man stuores maidai dalaš bæivin illo lavve læt, go olmuš riegad mailbmai. Sagak dam birra gullujek dallanaga daggo birrasin ja bægotuvvujek maidai fulkidi ja ustebidi, guđek læk orromen gukken erit. Nubbe olmuš nubbe maŋ-

ŋel boatta fargga gæčča dam uccakaʒa; dastgo vaiko daggar manna ucce læ, de dat almaken læ sivdneduvvum Ibmel gova mielde. Ja go mi gæččap dam ucca manača stuora ravas čalmidi, de dat læ dego mi mataŝeimek gæčča Ibmel ječas albmai. Buokak, guđek sisa bottek, savvek vanhemidi likko. Gi olbmuid i dam daga obba vaimostes? Gi son dat olbmuŝ læʒʒa, gutte i mielastes særvva ače ja ædne illoi ja doaivvagidi?

De gullujek maidai davja mangga čabba sanek daggar ucca manača gietkam lutte. Galle vægja dapatuvvat, atte soabmasak ramedek dam ucca manača ja cælkek vanhemidi: „Dat bardne luntaŝ, daihe dat nieidaŝ aigo dodnoidi vissaset ilo dakkat“. Daidda daggar savaldak ollaŝuvvut, mutto davja dat galle i ollaŝuvvu. Dastgo mi olbmuk, mi mattep galle buoremusat savvat, mutto mi læp aivefal hæjos sivdnadusak, guđek læp oanekës oaidnek. Mist i læk i mikkege famoid ittaŝ bæive harrai, man sagga vela uceb dalle obba ællema harrai. Daidda manna almaken fargga buöccat ja arrad jabmet, jus de man ollo savaldagaid mi dam oudast læʒʒap ouddanbuktam; daihe jos boaresvuođa ragjai ælla, de dat daidda ferttit ollo likkotesvuođa gillat. Jos daggar ucca manaŝ i galgga oaʒʒot maidege æra likko ja væke go dam, maid vaivan olmuŝrieppo vægja sudnji fuollat, de mana hægga maŋemuʒʒi nogaŝi daina jabmemin, mast i læk bæssa-

mest, — de dat vuolgga sævnjadouođa ja ija sisa čappis havddai, mast erit mi æp væje dam ouddanravkkat.

Nuft gævva, go lundulaš olbmu-manna riegad maïlbmai.

Go Jesus riegadi Betleheimest, de læi maidai illo. Josef ja Maria læiga ilost ja gittalæiga. Oabmegæčček mæcest botte savvam varas sodnoidi likko. Olbmuk botte gukalmas ædnamin dærvatet dam ucca manača. Legje maidai buorre sagak einostuvvum dam mana birra. Dam dafhost læi galle Jesus riegadæbme ærra manai riegadæme lakasaš. Stuorra ærotus læi almaken; ja mi ærotusaid? Dat ærotus, atte go Jesus læi riegadam, de æi boattam dušše fal olbmuk, hæjos sevnjudattum olbmuk, dærvatam varas, mutto Ibmel engelak botte ja ramedegje Ibmela mana riegadæme diti. Ibmelest si bukte olbmuidi sanid, gi Jesus læi, maid son galgai dabe maïlmest dakkat, ja maggaren su oasse galgai šaddat. Ibmel hærvas engel, gæst čuovgadvuotta baiti nuft, atte sevdnjis igja bæivven šaddai, almostatti ječas oabmegečči celkededin: „Mon muitttalam digjidi stuora ilo, mi galgga dapatuvvat buok olbmuidi. Digjidi læ odne bæste riegadam!“ Dal læi son riegadam, gæn birra engel Gabriel læi cælkkam Mariai: „Son galgga læt gonagas Jakob vieso bagjel agalažat ja su gonagasrikast i galga læt loappa“. Ja dallanaga maŋŋelgo vuostaš engel læi sardnom

oabmegeččidi, de gullui gitoslavla dam oaidnemættom almalaš ædnagvuođast, mi mainoi Ibmela ja čuorvoi: „Gudne lekus Ibmeli allagasast! ja rafhe ædnam alde! ja olbmuidi buorredokkalašvuotta!“

De mi dal oaidnep, atte stuora ærotus læ Jesus riegadæme ja ærra manai riegadæme gaskast. Go okta mist riegad maïlbmai, de dam diti i čuvgodišgoađe, i mikkege jienaid gullu almest, ige engel almostuvvu. Aivefal olbmuk sardnuk, mutto Ibmel oktan engelidesguim orro javotaga.

Mutto lægo dalle dat aššе nuft arvedæmest, atte Ibmel rakista aivefal Jesusa ja dokkita dušše fal su, mutto atte mist son i fuola? I eisegen. Vuttivalde burist, maid engel celki oabmegeččidi: „Mon muittalam digjidi stuora ilo, mi galgga dapatuvvat buok olbmuidi. Digjidi læ odne bæste riegadam“. Jesus i læm boattam maïlbmai ærotam varas ječas nuftgo erinoamaš oabme min vaivan olbmu særvest erit, mutto væketam varas min buokaid juksat dam hærvasvuođa ja ilo, maid son okte galgai adnet, go son læi ollašuttam su dagos migjidi bæstujubmen. Min ačče almest sarnoi engela njalme bokte stuora ja čabba sanid dam Jesus maana birra. Æi læk goassege gullum daggar sanek guđege æra mana birra mailmest. Ja ačče dobbe bagjen i læk hægjo ja vuoimetæbme nuftgo mi olbmuk læp. Maid son ouddal cælkka, galgga vissaset olla-

šuvvut. Maid son engelides ja profetaides bokte læ ouddal sardnom mana Jesus birra læ maidai juokke dafhost ollašuvvum, dađemielde go aigge læ vassam. Mutto buok buorre, maid ačče læ ouddal duođaštam su barnes birra, dat læ maidai migjidi joavddam. Mi buokak, rakis ustebidam, guđek dasa læp čoagganam, buok olbmuk birra buok maïlme mietta, mi mattep, go mi duođai datop, šaddat særvolažžan dam buristsivnadussi, maid ačče læ barnes bagjeli gulatam; dastgo alma son læ bæste buok olbmuidi. Alma engelak čurvvu: „Gudne lekus Ibmeli allagasast, ja rafhe ædnam alde ja olbmuidi buorredokkalašvuotta!“ Vuttivalde burist daid maŋemuš sanid: „Olbmuidi buorredokkalašvuotta!“ I læk aivefal Jesus, gæsa Ibmel ačče liko. Ibmel gavdna ilo min buokai siste, rakista min ja aiggo mielastes dakkat burid min vuostai aigest ja agalašvuođast. Son rakista barne ja rakista damditi maida buokaid, guđek oskuk barne ala ja gæi oudast bardne rokkadalla. Dastgo Jesus rokkadalla min oudast cælkededin: „Ačačam! mon datom, atte si, gæid don læk munji addam, lifče maidai mu lutte, gost mon læm, vaj si oainaše mu hærvvasvuođa, maid don læk munji addam“. (Joh. 17, 24).

Vaiko i mikkege čuovgaid baite almest dam boddo, go min manak riegadek, vaiko i mikkege jienaid engel njalmest gullu sin bagjeli, de æp mi almake galga læt morra-

šest. Buok min smavva manak gullek Jesusi. Alma son læ cælkkam: „Diktet ucca manačid boattet mu lusa; dastgo Ibmel valddegodde gulla daggaraǯaidi“ (Mark. 10, 11). Damditi mi maidai gastašep min manaidæmek, vaj mi galggap læt aibas vissasak dasa, atte si læk boattam Jesus lusa; dastgo Jesus læ ješ cælkkam: „Ærrebgo guttege riegad čacest ja vuoiŋast, i son matte boattet Ibmel rika sisa“. (Joh. 3, 5) ja: „Gutte osko ja gastašuvvu, son šadda audogassan“ (Mark. 16, 16). Jos daidda læt ballo ja æppadus min vaimoi siste go min manak riegadek, damditi go si, guđek savvek burist manaidi ja dærvatek daid, læk dušše fal hæjos, sevnjudattum olbmuk, de berre almaken dat æppadus aibas nokkat dam bæive, go manna gastašuvvu; dastgo dalle læ dat uccekaš šaddam Ibmel mannan ja Kristusa arbbimguoibmen Ibmel riki ja dam hærvasvutti. Jos vela dapatuvaš, atte manna oanekaš boddo gæčest buöcca ja jabma, de mist daddeken berre læt buorre doaivvo ja mi berrip oskot dam, atte manna læ Jesus lutte. Ja go manna bajašsadda, de mi læp gædnegasak muittalet mannai Jesusa birra ja avččot mana oskot su ala, rakistet su ja doallat su goččomid; de i mikkege bahaid mate mannai dapatuvvat. Ja manna galgga, jos dat bisso su gastalittos siste, mannat sisa hærvasvutti dobbe albmai, lika visses go Jesus ješ læ mannam dam sisa.

Mutto go dal Ibmel engeli ja profetai

bokte addi einostuvvut nuft stuorra hærvasvuotta Jesus mana birra, ja go mi, guđek læp sudnji gastašuvvum, duostap ramadallat doaivodedinæmek dam sæmma hærvasvuođa Ibmel lutte, moft læi dalle væjolaš, atte Jesus ferti gillat nuft ollo bahaid dabbe ædnam alde. Læigo dat engeli einostusai mielde? Ja æpgo migis fertte moaddešlai bahaid gillat dabbe vuollen? Ferttip galle ja fertte maidai Jesus gillat. Daggar bavčas læ læmaš darbaslaš, mutto dat bisti dušše oanekaš bodduš.

Jesus gillai duođai hirbmad ollo bahaid sikke sielo ja rubmaša bælest, ja ferti gillat buok daid bakčasid min diti. Mutto almake dat bisti dušše muttom aige. Dal dat læ aibas bogjelvassam, dal i son gilla æmbo! Go son duom gukkisbærjadaga Getsemane gilvvagardest ja ruosa muora alde læi guoddam buok givsid sielo ja rubmaša bælest ja dam lakai gillam buok min rangaštusa, de son maŋemužžji bakkodi ja čuorvoi: „Ollašuvvum læ!“. De son læi gagjujuvvum buok bakčasin ja buok vaivest, de manai son jabmema čađa sisa su ačes lusa. Dal læ son nuftgo vuoitto hærra ædnag hærvasvuođain čokkamen ačes olgiš gieđa bælde. Dobbe son čokke buok su ustebides biras, sikke stuorraid ja uccakažaid. Jos mi mataŝeimek gæččat su rika sisa, de mi galle dobbe gavnaŝeimek manga ucca manačid, guđek bæivest baittujuvvum gilvvagardi siste læk dukku-

raddamen Ibmel engeliguim, guđek oapatek manaidi Ibmel ibmašid, daidi manaidi, guđek læk arrad jabmam ja gæi jabmema diti mi dabbe læimek morrašest. Jos mataŝeimek gæččat, de gavnašeimek mi maidai ædnag boares olbmaid ja nissonid, gæid mi dabbe læp gudnijattam ja rakistam; si læk bæssam buok ædnam ællema bakčasid vuolde erit, ja si læk dal orromen vuoiŋastedin ja dærvasmattededin ječaidæsek buok vaive loapa maŋŋel. I læk oktage daina audogasain dobbe bagjen, gutte vaiddal dam bagjeli, maid son dabbe vuollen læ gillam. Dat læi jo bistemen dušŝefal oanekaš bodduš. Si læk dal gitemen, aivefal gitemen buok oudast, - gitek dam oudast, atte si dabe ædnam alde læk oappam dovddat sin Hærrasek ja bæstesek, - si gitek, dainago son addi sigjidi gierdavašvuođa oskot sudnji ja doaivvot su ala gidda maŋemuš ællem boddo ragjai. Go sin jurdagak læk mannamen maŋas guvllui, de sin vassam ællem ædnam alde orro sin mielast dego igjagoccem, dego oanekaš vaile ja vuorddagi boddo, mi almaken i læm aibas ilotaga, - dego gæččalusa ja rakadusa boddo, mi almaken læi sigjidi avkalaš, erinoamačet dainago si sin ællem beivinæsek rakaduvvujegje dokkalažžan Ibmel riki.

Go engelak Jesus riegadæme boddost bakkodegje illočuorvvomin, de æi si sardnom maidege dam birra, maid son galgai gillat. Buok sin sanek legje aivefal maidnom ja

ramedus sanek. Buok læ čuovgas alma sævnjadasa taga, illo ja gitalusak alma biekkomjiena taga. Jos læ mikkege basid, goas migis maidai læp gædnegasak avvodet ja gitet, luoittet buok vaiddemušaid ja buok hærdotesvuođa, de dat læ duođai juovllabasek. Gavdnujuvvujek galle æra boddok min ællemaigest, æra basse bæivek, goas mi æp mate diktet mailme mænnodæme ja min ječčamek stuorra suddo vaidalkættai: Mutto juovlla aigest ferttek dak moraslaš jurdagak gaiddat. Alma gæččet Jesus mana, moft son læ vællamen krubba siste! Son dat læ, gutte galgga guoddet min suddoid, ja moraš min suddoi diti galgga sojatet su bæste hame ja ganjaldattet su čalmid.

Mutto dat odne æska riegadam i guodde daggar mærkaid. Man čabbes, man čuovggad ja almalaš son vælla dast! Josef ja Maria, nuorta ædnam visak, oabmegæčček ja vela engelak almest, buokak dovdde dušše fal likko ja ilo, gæčadedinæsek su čalmidi, guoratalladedin su hame, mast Ibmel agalaš hærvasvuotta juo oidnujuvvui billedkættes ja moivikættes čuovggasin. Damditi galggap mi dal illodet gutteg guimidæmek guim ja vajaldattet buok min morrašidamek.

Dam njalga juovlla-aige sist
mi illodet dal oažžop,
ja vissalvuođain ramedet
min Ibmelæmek armo.

Ja jos vela mi, olles olbmuk, æp vægje

suppit min morrašidamek aldamek erit, de gæčadekop mi daid uccakažaid, guđek doalladedinæsek gutteg guimidæsek gieđain birra birra danssimen læk. Igo dai uccakažai avvodæbme vægja illodattet maidai min? Æpgo mi berrim illodet sæmma lakai go dak ucca manačak.

Alma morrašted æp mi berre dal, go migjidi læ bæste riegadam. Mutto ovta mi berrip dakkat - ja dakkat dam ollasi: - mi berrip gitet. Ane muitost, atte engelak gitededin bakkodegje: „Gudne lekus Ibmeli allagasast!“ vaiko si æi darbašam bæstujume. Mutto si særvve min illoi. Dat læ maidai illo sigjidi, gæidi daggar fidno oskelduvvu, buktet olbmuidi buorre sane. Mutto ain sagga stuoreb ilost berrik don læt, berrim monge læt; monnoidi læ jo Jesus boattam bæsten. Vuttivalde, moft du dille lifči læmaš, jos son i livče boattam, jos son i livče gagjom du vašalažain, suddost, jabmemest ja satan rikast, ja moft dat dal læ, go obba su dakko læ nuft burist ollašuvvum. De mana dokko ja gite du ibmelad ja du bæstad! Sægot ječad dam stuora ilolaš jovkkui, mi Ibmel maidnoma lavllo. Jurdaš buok dai mangga duhat olbmui ala birra buok mailme mietta, guđek odne læk gitemen ja rokkadallamen. Oce maidai aldsesad okta sierra olbmutes baike, gost i oktage du oaine, gost don matak læt okto du Ibmelinad ja adde sudnji maidai dobbe du gitalusaidad. Igo

læk du vaimo siste čiegŋalis darbašvuotta gitet, gitalet? Matakgo dan orrot galmas, javotæbme ja jaskad daggar bæive go odnabæive? Muite buok dam, maid Jesus læ du oudast dakkam, maid son læ gillam du oudast, ja maid son ain dal bargga du bællai juokke have go son ouddanloaidasta ačes ouddi ja rokkadalla du oudast. O! duođai, duođai! Jos oktage gavnujuvvu, gutte ansaša gitosid mist, de son galle daid ansaša. I mist læk mikkege æraid, maina mi mattep makset sudnji buok su loapamættom rakisvuođa. Gi dietta? Galle vægja nu læt, atte mi illodattep su vehaš, jos mi dal gitep su.

De dakkop mi dalle dam!

Rakis buristsivdneduvvum bæstačæmek! Don, gutte læk boattam maïlbmai dakkam varas suddolažaid audogassan; i oažo dat bæivve loppi mannat, ouddalgo mi, buokak okta rađest ja ješgutteg ješječas oudast, čieŋalemus vaimoi bodnest læp addam dudnji gitalusaidæmek. Aigokgo daid vuostaivalddet, jos vela min sanek læk harvvak ja hæjok? O rakis Hærračæmek, mi diettep, atte don datok. Læge don, buristsivneduvvum Hærra, rameduvvum ja maidnujuvvum, go don duođairakkan bottik mailbmai bæstet min vaivan, suddolaš olbmuid, vaj buok, mi profetai bokte læi einostuvvum duođai ollašuvvuši, go don ik biettalam buok bakčasid gillamest, mai vuöllai don ferttik mannat, ja damditi go don bæivalažat rokkadalak min buokai oudast.

Gitos! Gitos! Addašik migjidi alo ja juokke aige gitet, dovdastet du hærvas nama gidda min jabmem boddo ragjai, vaj mi dalle maidai mattep ramedet du ja maidnot du almest, go don čokkek min stuoreb ja buoreb basidi oktan Ibmel engeliguim, oktan dai bestujuvvumi joavkoin.

Gitos ja gudne lekus Ibmeli
allagasast!

Lapponica 426.